

1. asta kipa ana klemvo-gol zin zenxaban
2. mana vrint ista bluma gon gi:ta
3. te-gaworax spinara ali'nox ma'mimasinas of masinas
4. spo-rjan iswo.^e wa.rak || la.stax||
5. vpdaxip kriga en kre.gaxa versxamalt bru.^wat
6. don timarman hi masplint inxana vinger
7. da sxipar lækta xanlxpanaf
8. indi of da fabrik inxiks to xi:en || gonxan fabrik = geen mooie fabriek||
9. kumhi:z ke:ja of kumdage is hi:z ke:nt (dit groter)
10. kastale:in givons fi:z glo:s bi:z - gleskas (meestal poetjes)
11. brengons twija kilo:z kri:ka of vi:ze pout (kri:ka zijn kleine pruimen)
12. xehen mitata ve:va driu:tar we:in vpxadruks
13. he:i dre:gdama midonakneepol
14. ikhe xamokne gaxi:en (knejas is meeuw, knekas is diminutivum)
15. vastalo.vant wox nifp.l mer gavi:rt ||vastalo.vant hawa||
16. ikben ble:j dakni mi hali me.gagon ben of se
17. hoeris - ikhegax ni xadon
18. wi hita gaxdon - dande.ja dit.^e snkaempt
19. en spin - spinowep (ook meeuw) - ra.gaxbol (spinnewebben vaak verwijderd met ze:zambesom) -
20. en pæet - en muts (= vrouwenmuts) - ba:ŋ - bna.^wut - — - en wa.j - ma padastul - da he:i x - ||am breman he:i x = een heg met bramen er in|| - kirkfors - en pænavlpgol (mots = nachtvlinders) || kirkfors kra.ka = kraken|| pænastants en pænsækers zijn nog niet geheel ontwikkelde kipvoeren ||
21. dija kæl makta hilda wiralt ontfoe.xta
22. xksalu kralokos xe:va (kra.ks = kraken)
23. Englant est fop.^{el} a.^w sxep.1p avbre.^{er}kr
24. dija mins isso:jt xabe:ta ||anteloka be:rt||
25. gifms twija brejasti:en - bre:jer - da brestta
26. da bilt of belt daststa^z nime^z
27. dijomsns (mins Van Gaal) dz hixante.van azenanprins
28. ly.sivax isni indonhimel gælliva
29. da sxolke:indax zin mita mistax (meester Van Gaal) noz daxija gawist
30. ikon (tox) nixuma vlxaklo:z of vlxakferax ben of se
31. da bista of birsta drixka ge:ze le:i me:el ||da ze:inze vxi:z^z vpx - daar zijn ze gek op|| ||drankston = ton, waarin varkensdrank is|| ons v:z^z towerkor = een heel ijverige werker||
32. he:i kam gon wexka - he:i hixgetpe:in inda ke:el
33. stikis maste:el indijambesom ||dambesom bae:wa^zta hana was het teken dat men een dag vrij had genomen||
34. nija mita kegals wortax nimer gaxpalt (vroeger in S. veel gekegeld)
35. he:j ikhebu twija kiza gaxpax
36. dipe:ze isnize:ŋ - dæ zit nogon wita pitin ||gru:za = onrijp fruit eten - ons gru:zart = iemand, die onrijp fruit eet||
37. xaxen nozt foelt (= bouwland of grasland dichtbij de boerderij) - no^zbla.nt (dit ligt verder weg)
38. xatam ceirsten gelt vpxelopa ma.ka ||en tu isæ dæ vandæ gagon ||
39. he:i xalst no:jt we:it breng ||want æ xabemæde:jet am toxni||
40. xista kelofan dæzoma kwe:it ||fito = afgeroomde melk||
41. da mins mutsæn vxo.^w (we:ŋ is plat) baxerama
42. indama.s xwema dasxæværlæk ||indaxælda||
43. he:i hixfop.^{el} pæts am dati sta.tækis

44. wɛ: of wɛli (weinig gebruikt) mɛtə dɔ: dɔ
 hɛləfən hɛbɔ ɛn gɛli dɑ:ndɔrɔ hɛləf
45. hɛləpɪs ɛfɛs of ɛfɛs dɔbɛt vplɪxtɔ
46. ɔnzɔ mɛtsɔlɔr ɪsɔvɛt ɑzɔnvɑ:zɔkr
47. wɪɛt wɛ:ɪstɔ kɔmɔsprɪŋɔ di kɪgɛt gɔwɔnɔ
 (weddenschap niet gebruikt)
48. dɑmbɔmkwɛ.kɛr xaldɑmbɔmɔɛntɔ of ɛntɔ
49. du ɛɛst dɔ fɛnstɔrɔs ɪs dɪxt (fɛnstɔrɔs houten
luiken buiten - dɔ rɔ:ɔm = ruiten met kozijnen)
50. tɔgɪntɔ lɛ: jɔ vɪr dɪrɔstɔmɪs - dɔ lɛstɔmɪs
 ɔt lɔf
51. dɔ bɛtsprɑ: j - kɪkɔrɔndrɑ: s // drɔts = vuiligheid //
 vɔrɔsprɑ: jɔ - ɛ: ɪtsprɔjɔ - - - ɔ: wɛbrɑ: jɔ -
 kɔlɔ: mɛkɔ ook rɔ: jɔ (vane. tɔ ɛn kɔfɪ bɔ) -
 mɪs brɛkɔ - ɔmbɔtɔrɔm ɪmɛ: rɔ
52. dɑ vɪmɔs dɑ hɪtɔr hɔ:ɪ af lɔ: tɔ kɪzɔ
53. xɔn vɔdɔr hɪtɔm xɛs jɔ:ɪ nɔr dɔs xɔ: ɔl
 lɛtɔ gɔ: n
54. ɪk hɛbɔtɔm ɑf xɔ: rɔ: jɔ ɪm xɔlɔ: t lɔngst wɔtɔr
 tɔ gɔ: n // gɔvɪk = ging //
55. vɔ: l vɛ: rɔ xɪdɔ nɪ fɔl ɪndɛ: s bɪrɛt of
 ɪndɛ: xɔ ɪm gɛ: vɪŋ
56. ɛ: dɔ (bloempotten bɔ) ook stɛnɔ pɔtɔ
 xɛ: nɪ pɔ: ɔl wɛ:ɪt
 // dɔ stɛnɔ: vɔ - ɔn stɪ: nɔn hɔɛ: ɪs //
57. dɔ brɔts xɔlɛ stɔ bɛ: dɔn ɔ: vɔ - dɔn hɛ:ɪt
 = 't grote woonvertrek - dɔ vɪr kɔ: ɔwɔl
58. ɪmɛrt ɪst nɔxtɔ kɔ: w ɪm tɔ kɔtsɔ
59. dɪ kɔ: rɔs gɪftɔnhɔɛldɔr lɪxt nɪwɔ:ɪr of
 wɔ:ɪr (Van Gaal heeft eens een stɛtkɔns
(suijzende s) door de lucht zien vliegen)
60. hɛ:ɪ tɪvɔkɔt pɛrt ɔnzɔnɔstɔɪt
61. ɪndɪjɔntɛ:ɪt of vɪrgɔr kɪwɑ: mɔdɔ gɛli hɪ:ɪr
 ɪdɔr of ɑlɔjɔ:ɪr nɔ:ɪ dɔ kɔrɔmɔs
62. dɔ pɔ:ɪtɔr xɪn dɔd ɔnzɔlɪvɔn hɪ:ɪr
 vɔl mɔkt ɪs
63. gɔrɔ g mɔwɛl mɔ: gɔrɪnt nɪks tɛgɔmɔ
64. dɔ xwɔlɔwɔ of xwɔlɪfɔ xɔlɔ gɔ wɔ tɔrɪxkɔmɔ
65. gɔdɔ vɔndɔx nɪkɑ:ɪr tɔ // nɪjɔ - neen //
66. ɛ: tɔ xɔlɪ ɔk xɛ:ɪr kɛ:ɔs of kɔ:ɔs
67. xɔnɔ mɔ: ɔtɔr ɪskɔpɔt - hɛ:ɪ kɔmɪ wɛ:ɪjɔr -
 hɛ:ɪɪ ɪndɔgɔrɔɪf of slɔ:ɪt (beide
woorden gebruikt)
68. tɪxɔnɔn wɑ: rɔmɔndɔxɔwɪst ɛn tɪxɔnɔn
 xɔ: xɔn ɔ: vɔnt
69. dɑ jɔngkɔ lɛɛt bɔrɔvɔts
70. dɔ:ɪ ɪxɔnɔ s xɔ:ɪr ɪndɔkɔn
71. ɪk wɔ: w dɔtɔm bɔ: j mɔmbɪ:ɪf bɪrɔxt
72. ɪk hɛpɛ:ɪn ɔmɔnhɔ:ɪt // hɔ:ɪtɪsɪr
is meisjesverdriet //
73. ɪkɔn mɪ gɪn dɪwɔrsɔ mɪnsɔ ɪm gɔ: n
 (over vertaling dwars bestond aarzeling)
74. nɔdɔs xɔft dɔns pɔnɔwɔt pɛ:ɪt wɛ:ɪr
 ɪndɔnɛ: j kɔn
75. ɪk hɛ ɔmbɪtɔ kɔrts vɔn vɪr dɔ mɪdɔgɔl
 // tɔ vɪr mɪdɔgɔl = van de voormiddag al //
76. dɔ xɔ: ɔ n vɔndɔ kɔnɪŋ ɪrɔk sɔldɔ:ɪt xɔwɪst
77. wɪtɔ gɪnɔ wɑ:ɪ gɔ mɔɪ kɔr tɔ wɔ: ɔ nɔ
 (wagens waren er vroeger niet, alleen karren
dɔ kɔ: ɔ wɔ pɔr maakte deze, werd beweerd)
78. dɪ rɔ: xɔ hɛbɔ lɔng dɔrɔs
79. ɪk xɔlɪ vɔr nɪrks of // gɪn wɔ:ɪt //
80. t hɛ:ɪjɔ wɔs dɔ:ɪt ɪrɔt kɔnɔ dɔ: ɔ pɔ
81. xɔn ɔ: ɔ gɔ ɛn xɔnɔrɔ lɔ: pɔ // lɔ: ɔ pɔndɔ
 ɔ: ɔ gɔ //
82. dɔrdɛr kɔ ɪs mɪ mɔ: nɪjɔ ook mɔntɔ nɔ
 dɔ hɛ:ɪ of tɔs xɔgɔn ɪm bɪrɛm bɛ: xɔ tɔ plɪkɔ
 of tɔ rɪj: ɔ kɔ (deze stonden op de hei).
83. dɔr ɪxɔn spɔrt fɔndɔ lɪ:ɪr // t kɪpɔlɪr kɔ:
't kippen laddertje //
84. hɛ:ɪ dɪn xɔnɔ mɔnt ɔ: ɔ pɔ - hɛ:ɪ s xɪr kɔtɔ
 (= schreeuwde) // jɔ: ɪkɔ, bɛlɔ ɛn s xɪr kɔ: ɔ wɔ:
huilen, maar er zijn betekenissen nuancetussen //
85. dɔ mɪnsɔ xɔxtɔ nɪksɔs xɔɛlt - rijkdom -
86. dɔr of hɔlɪs mɔnt ɪs dɪrɪx fɔndɔndɔ: ɪst

87. dijs wex dra.jt - daxon omwex of daxon
 hi. l. x. ntam // nor dambosxon amdato
 gra.f (Grave) to we. i. t is = een omweg maken //

88. ikopt frot jynske ontromelke

89. dambok is xastoerava of is kopet xagon
 daxon korst intastike

90. xandantje of litje was kort ma. gu. t

91. ce. r. daxon ist best

92. ons xator mut xut kana miker

93. xyk t is nor monan hu. t

94. ik wi. t ni woxkam magon xy. ko

95. mka. wa kelder is xut frot bi. r

96. ik must dablut deryke amonto starake

97. ik mud oerst ot fuje indastal krae. je

98. mon by. r was moe. i of mp. j

99. t (mela) karko goe mki el xent (passjaar
 komt er een melkkarege langs de huizen)

100. di karo (of karno) melok is dan en xut -
 styrt am dar me. j t r x

101. wa x. wa dijs pnt (= waterput, gemetseld)
 inony. r vol kana ma. k // mon wters ke. t.
een kuil, waaruit het vee in de weiden drinkt,
 witors = water geven aan het vee //

102. dar valniks vram onto ma. r. ke - he. i
 isoky. r - dawa. rok isoky. r

103. he. i kamt noit many. to lot

104. inita. lije x. in dar ba. rax di vy. r sp. wa
 sp. wa = overgeven, ook een pit ce. r. t sp. wa -
spirtsə : speeksel weggoien te als iemand
pruimt // sp. w. r. x. in h. w. r. s gezegd van
kleine kinderen, die veel spuwen //

105. doeravda do. r vptadwa

106. inda gra. f (g = explorief) henra onstak
 fandra braxv. r. r // imbo. r m //

107. gemut ons feela is kuma he. i ke

108. he. i is fandra b. s g. kuma midan guj
 knip b. r. s g. t

109. did. r is fa by. r kon h. t xamak
 // onam bre. k = een beuk, zijn geen beuken in Scheyk //

110. on g. r. w. w. v. w. w. mut kana na. je

111. ik he. r hi. r graso. r t x. ra. je ma. t was
 x. in guj. t

112. dambro. war xi dat nox to dy. r is am to timara
 // amb. w. = omploegen //

113. ba. k. - ik ba. k. - ge bakt - he. i ba. kt - ba. kti.
 we. i ba. k. - ik ba. kts - ge ba. kts - he. i
 ba. kts - w. r. ken g. ba. k. r

114. bij. - ik bij. - ge bi. t - he. i bi. t - we. i bij. -
 bij. we. i - ik b. j - ik he. g. b. j. - b. j. r. li. ok

115. ti x. n. kl. n. ma. t. r. n. fe. n

116. go k. nt hi. r a. j. r. k. r. g. v. p. t. a. m. a. r. t

117. he. i hi. x. x. et dati sm. n. r. al. d. e. y. k. r

118. da m. e. t x. in dati g. l. e. i. k. h. a. j

119. dar wa. r. v. e. i. p. r. e. i. r

120. onder dijone. i. k. l. i. g. v. l. i. k. o. l. s

121. tw. s. t. a. r. x. a. l. g. a. w. g. o. n. k. o. s. k. o. - t. h. o. k. t. a. l

122. tho. j. (g. r. a. s) i. s. n. o. x. y. n. - t. i. s. n. o. x. m. a. r. p. a. s
 x. a. m. a. r. j. t

123. — ma. k. x. a. m. i. t. o. n. d. o. j. e. r. o. f. m. i. t. x. i. r. e. l
 v. a. n. a. n. a. j

124. da b. e. m. p. k. o. r. a. l. d. a. r. n. i. k. e. n. d. a. x. k. i. n. a. w. a. s. o
 // t. s. t. a. t. o. m. a. g. e. r. = het staat te slecht //

125. d. e. p. t. u. r. h. i. g. u. j. a. w. e. i. n

126. ons a. w. h. e. i. s. i. s. a. f. f. a. b. r. a. n. t

127. d. a. r. o. m. a. s. p. i. r. t. s. a. o. e. i. w. t. a. n. o. e. o. j. e. r. v. a. n. d. a. k. u
 // s. t. r. e. k. o. l. s. i. s. s. p. e. n. e. n. - k. u. j. i. s. m. e. e. r. w. //

128. da k. i. s. t. a. r. l. a. e. j. t. - i. n. k. r. o. e. i. s. - t. w. i. j. s. k. r. o. e. i. s

129. da b. e. e. i. s. f. a. n. d. a. k. r. o. e. i. s. g. a. k. a. k. o. d. i. r. d. a. r. d. a.
 x. w. o. r. t. a

130. da t. w. i. j. s. d. o. e. i. s. t. e. r. s. k. w. a. m. a. n. a. t. b. o. e. i. s. t. e
 o. f. t. h. o. e. i. s. o. e. i. s. t. e

131. x. a. h. e. b. o. n. a. m. b. o. n. t. e. n. b. l. o. w. g. e. s. l. a. g. o

132. da s. o. w. s. i. s. m. b. i. t. j. a. d. o. e. n. - f. l. o. w. // x. a. s. t. = zout //

133. da s. n. o. e. i. s. l. i. t. a. r. d. i. k. // g. a. k. a. n. a. m. b. o. n. a. //

134. tixən ce. ² wəx hɛ. ⁱ t. - of m h i l ə s t u. ² t

χəle. jə daku gəri: ² n h ɛ p

135. ɔs (O₁₁) da wort now m h i l. of h e. l

nɛ. ⁱ jəstat

136. dun - ɪk dunt - gə dugət - hɛ. ⁱ dugət of

dygət - wɛ. ⁱ dunt - gɛli dugət - xli of xeli

dunt - ɪk dint - gɛ dint - hɛ. ⁱ d i n (ə) t - wɛ. ⁱ

d i n ə n ə t - gɛli d i n ə t - xeli d i n ə n ə t - d i n ɪ k ə t -

d i n i ə t m ə ² - d i n ə x ə t m ə ²

137. dū ² pə - m dū ² p k l i t - m dū ² p f o n t - d ə

saldə ² t ə

138. dɔ ² s ə - hɛ. ⁱ dɔ ² s t - hɛ dɔ ² s t ə - hɛ. ⁱ h i x ə d ə s t

(mɔtə k n ɪ p ə l)

139. bɛ. ⁱ n ə - ɪk bɛ. ⁱ n - gɛ bɛ. ⁱ n t - hɛ. ⁱ bɛ. ⁱ n t - wɛ. ⁱ

bɛ. ⁱ n ə - gɛli bɛ. ⁱ n t - xeli bɛ. ⁱ n ə - bɛ. ⁱ n t i -

bɔ n t i - ɪk h ɛ x ə b ə n d ə

140. Locale Landmaten: m v ɔ t s ə l : ɣ r u j (b i j r o g g e

1 v ɔ . t o p ɣ r u j ə g e z a a i d - 1 v ɔ . t = 1 ɣ l i t e r

(G r o o f s e m a a t) - m r u j = 1 a r e - m ə m b ə n d ə r = 1 h a -

m ə m a . r ə g ə e n m ə h a l ə m a . r ə g ə - m h ə n t (1 4 r u j) =

m ɪ x e . p ə l

141. Locale Waternamen: d ə w ɛ t ə r ɪ ŋ (k r i t u i t d e h e i e n

l o o p t n a a r h e t d o r p) - d ə m ɔ . ² s - d ə a : w m ɔ . ² s

(= e e n a f g e s n e d e n t h a a s b o c h t) .

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is xɔjəks

De inwoners heten xɔjəksə

Zijn bijnaam luidt xɔjəksə mustənpəls. Die van Zeeland zijn sms. ⁴ s ə - van Heer: kə. ⁱ j ə s x ə . t ə r s

tbant al inwoners op 1 jan. 1956. Gemeente xɔjəks = 3000 inw. Hiertoe behoort behalve Schaijk ook het kleine Reek.

Taaltoestand. De voornaamste gedeelten zijn: tɛərɔp - x ɔ . ² l - m ɪ n - d ə n t x ɛ ŋ ɪ ŋ (begin van deze eeuw heeft deze ontginning plaats gehad) - d ə x ɔ j ə k s ə n h u k - d ə h o s p ɪ t ə - d ə l ɛ x h a . ⁱ - t f ɛ n - d ə s h ə n s - h ɛ x f ɛ l t - h ɪ ŋ ɔ r s t e . ² x - d ə k l ɛ p ə r s t r ɪ s t . Iedereen spreekt xɔjəks. Alldeden van bestaan: landbouw en veeteelt (gemengd bedrijf) - geen fabrieken, behalve t r o m f a b r i k (= de melkfabriek) en e r ɔ s t ɛ n ɔ r ə (= steenfabriek). Veel arbeiders werken op andere plaatsen, sommige daarvan in Oss.

Zegslieden. 1. Johannes van Jaal; 88 j.; hier geb.; heeft hier altijd gewoond; V. van hier, M. van hier; veehandelaar geweest; spreekt altijd Schaijks.

2. Frans van der Zande; 79 j.; hier geb. en er altijd gewoond; V. en M. van hier; loer; praat altijd Schaijks.

3. Lambertus Olieveulen - 20 j.; hier geboren en opgegroeid de laatste jaren op het Groot Seminarie te Haaren bij Oostwijk; V. en M. van Schaijk; praat, als hij in Schaijk is, Schaijks.

Verhouding Schaijks tot dialecten omgeving. Het dialecten Herpen en Ravenstein weinig verschillen, met die van Heesch en Bergkom grote verschillen, die van Scharen en Zeeland heel anders. Ook verschil tussen Schaijks en Reeks, aldus was het oordeel van de zegslieden.